

F. t. beslutn. vedr. skatte- og afgiftsregler for almenvelgørende fonde m.v.

værdi af rentenydelsen, hvorved der blev taget hensyn til rentenyderens alder, således at afgiften var mindre, jo ældre rentenyderen var.

Ændringen i boafgiftslovens § 14 pr. 1. januar 1997 har formentlig to konsekvenser:

1. Testator vælger at droppe planerne om at tillægge nogen en rentenydelse med den konsekvens, at kapitalen straks går til en almenvelgørende forening uden afgift eller skat til statskassen.
2. Testator vælger at droppe den almenvelgørende forening som arving, men indsætter i stedet den, der var tiltænkt en rentenydelse, som kapitalarving.

På den baggrund foreslås det at ændre boafgiftslovens § 14, således at der på ny gives mulighed for afgiftsfritagelse, når arvingen kan få bevilget afgiftsfritagelse i medfør af boafgiftslovens § 3, stk. 2, og uanset at der på kapitalen midlertidigt hviler en brugs- eller indtægtsnydelse.

Ad pkt. 2

Før dødsboskattelovens vedtagelse pr. 1. januar 1997 var der mulighed for at afslutte offentligt skiftede boer med dødsdagen som skæringsdag, hvilket havde den konsekvens, at der ikke var løbende indtægter til beskatning i boet.

Var boets arvinger en eller flere almenvelgørende fonde og foreninger, der i forvejen var skattefri, kunne der således ved at afslutte dødsboet med dødsdagen som skæringsdag opnås skattefrihed af de løbende renteindtægter fra afdødes dødsdag.

I henhold til tidligere lovgivning kunne almenvelgørende fonde og foreninger i et vist omfang undgå avancebeskatning ved udlæg af aktier, idet de almenvelgørende fonde og foreninger kunne få aktier udlagt med succession.

Ved lovændringer i de seneste år er de almenvelgørende fonde og foreningers skatteforhold i forbindelse med dødsboehandling blevet forringet.

For det første er det – bortset fra de første 9 måneder, se nedenfor – ikke længere muligt at slutte et dødsbo med dødsdagen som skæringsdag. Denne mulighed bortfaldt med dødsboskiftelovens ikrafttræden pr. 1. januar 1997. For bobestyrerboer fremgår det således af dødsboskiftelovens § 68, at boopgørelsen skal fremlægges til godkendelse på et afsluttet bomøde senest 2 måneder efter skæringsdagen, og for privatskiftede boer fremgår det af dødsboskiftelovens § 32, at boopgørelse skal indsendes til skifteretten og skattevæsenet inden 3 måneder efter den valgte skæringsdag. De nævnte bestemmelser forhindrer derfor, at boet kan afsluttes med dødsdagen som skæringsdag.

For det andet er det fra 1. januar 1999 ikke længere muligt for almenvelgørende fonde og foreninger at succedere i aktieavancen ved udlæg af aktier, jf. lov nr. 431 af 26. juni 1998.

For at stille almenvelgørende fonde og foreninger som før de seneste ændringer af dødsboskifteloven og aktieavancebeskatningsloven foreslås det, at dødsboer, hvor arvingerne alle er almenvelgørende fonde og foreninger, der i forvejen er fritaget for bo- og tillægsboafgift, også fritages for dødsbobebskatning.

I henhold til § 68 i dødsboskifteloven kan et bobestyrerbo i de første 9 måneder afsluttes med dødsdagen som skæringsdag, og tilsvarende bestemmelse findes for privatskiftede boer i dødsboskiftelovens § 32. Disse bestemmelser er imidlertid ikke tilstrækkelige til, at almenvelgørende fonde og foreninger kan opnå skattefrihed.

Det er kun større boer, der overhovedet er skattepligtige i henhold til dødsboskatteloven, og det er kun større boer, hvor indtægterne har en sådan størrelse, at det er relevant at drøfte fritagelse for dødsbobebskatning. Større boer med komplicerede aktiver og passiver, herunder f.eks. en eller flere faste ejendomme, vil normalt ikke kunne afsluttes inden 9 måneder efter dødsdagen, og derfor har større boer ingen glæde af disse undtagelsesbestemmelser.

I øvrigt vil boets opgørelse med dødsdagen som skæringsdag ikke medføre, at boet fritages for aktieavancebeskatning, hvis der ved arveudlæg af aktierne konstateres en avance.

Det tab, statskassen lider ved at fritage dødsboer – hvor arvingerne udelukkende er fonde og foreninger – for dødsbobebskatning, er beskedent, men har betydning for de almenvelgørende fonde og foreninger, som modtager store arvebeløb.

Ad pkt. 3

For 1. januar 1997 skulle legater til f.eks. almenvelgørende fonde og foreninger udbetales, så snart dødsboets formueforhold tillod det, hvilket typisk var, når proklama med tre måneders varsel var udløbet og der ikke længere var tvivl om boets solvens.

Med dødsboskiftelovens § 14 ændres den tidligere mangeårige retstilstand, idet legater efter den nye lov skal opfyldes senest samtidig med, at boets øvrige aktiver deles mellem arvingerne.

Arvingerne har interesse i at vente med at udbetale legater indtil boets afslutning, idet legaterne ikke skal forrentes, og arvingerne derved modtager renter af legatbeløbene længst muligt.